

світловий тон із санкір'ю. Ним проплавають усі зморшки на обличчі та шиї. Потім проплавають середини завитків кучерів на волоссі, бороді, вусах і білки очей тоном трохи світлішим основного тону волосся.

7. Виконати *сплавку*. Її тон, що підбирається з вохри, кіноварі та білил, повинен бути трохи темнішим першої плаві й трохи світлішим підбивання. Завдання цієї плаві – об'єднати в загальний темно-коричневий м'який тон усі наступні плаві. Сплавка накладається так, щоб усі попередні плаві проглядали крізь цю останню.

8. Коли сплавка добре просохне, накладається остання плав відблисків, тон якої підбирається з вохри, білила й кіноварі трохи світліше загальної сплавки. Вона накладається точно так, як і перша плав, і на тих же місцях.

9. Якщо виплавлений лик вийшов світлого тону й немає враження м'якості силуету, тоді підбирають тон першої банкірі, дуже рідко розводять і заплавають усю голову з таким розрахунком, щоб усі попередні плаві були об'єднані в загальний спокійний тон.

10. Закінчити роботу відновленням і уточненням деталей голови, що місцями заплавилися, движками і промальовками.

Практичне заняття 4. Оволодіння прийомами іконописної композиції.

Завдання 4.1. Копіювання цілісної іконописної композиції.

Мета. Вивчити стильові особливості ікони, її композицію, зміст, принципи застосування традиційних прийомів.

Техніка виконання:

1. Перенести малюнок на основу за допомогою сітки-шаблону.
2. Промалювати фарбами основні силуетні лінії.
3. Виконати розкриш основними тонами.
4. Виконати розпис усіх елементів ікони; звернути увагу на передачу об'ємів прийомами інокопі, крапками, проплавами, пробілами тощо.
5. Уточнити деталі ікони виконанням оживлення.
6. Виконану роботу покрити лаком або оліфою для захисту живопису від ушкоджень, добре просушити. Робота після висихання захисного покриття підписується зі зворотного боку тонким пензлем.

(Див. студентські роботи на третій стор. обкладинки).

ІНФОРМАЦІЯ. РЕЦЕНЗІЇ

НЕВ'ЯНУЧИЙ КВІТ ПЕТРИКІВСЬКОГО РОЗПИСУ

Дніпропетровщина, Катеринославщина, Січеславщина... Скільки духовного багатства в цих словах, яке могутнє коріння культурної спадщини України криється в історичних глибинах цієї землі! Дивовижна краса цього краю полонила серце кошового отамана Війська Запорізького Петра Калнишевського. Припало йому до душі село, яке вільно розкинулося посеред степів. На його честь і назвали цю "казенну державну слободу" Петриківкою. Земля петриківська зростила не одне покоління народних майстрів декоративного розпису. Вдивляючись у барвисте плетиво орнаменту, відчуваєш свіжий подих духмяного степового вітру, а кольорова палітра чарує казковістю, дає радість, оптимізм і впевненість. Петриківський розпис тільки на перший погляд здається простим, насправді ж це особливий вид сакрального мистецтва, в якому закодовані магічні замовляння на добро та щастя нашого народу. Інакше як пояснити таку щедрість кольорів, різноманітність візерунків, віртуозність у створенні образу райських кущів з простих польових квітів, калини і папороті. Здається, це творча уява самої Природи водить рукою народних майстрів, малюючи вічні животворні символи краси, щастя, любові й віри в несподівану радість.

Такою несподіваною радістю стала для киян та гостей міста виставка "Петриківка – перлина України" творів народних майстринь Валентини Панко, Галини Назаренко, Валентини Міленко, що відбувалася в "Хлібні" Національного заповідника "Софія Київська" за підтримки Міжнародної благодійної організації фонду "Творчість". Ідея проведення такої виставки народилася на традиційному літературо-мистецькому святі "Весна в Плютах".

Петриківку дуже легко навчитися "читати", бо писана вона від душі й передається від серця до серця, із покоління в покоління українців. Петриківський розпис не загубився в товщі століть, став складнішим, досконалішим, збагатився новим змістом і формами – заговорив на весь світ!

Біля робіт **Валентини Панко** відчуваєш таку естетичну насолоду і піднесення, що й справді віриш у магію народного мистецтва. Художниця володіє секретами енергетичного впливу на глядача. Чи далось взнаки родинне коріння (адже її батько Федір Савович Панко – заслужений майстер народної творчості України), чи наполеглива праця і любов до справи свого життя, – що є вродженим, а що набутим у процесі становлення таланту, – залишається загадкою. Вражає не тільки різноманітність оригінальних творчих

сюжетів Валентини Панко, а й їх виконання, коли творча уява дивовижно поєднується з класичними канонами народного петриківського розпису, зберігаючи традиційні закони гармонії кольорів.

Роботи **Валентини Міленко** презентувалися більш як на сімдесяти виставках, побували в Росії, Білорусії, Канаді. Самобутність її творчого стилю й авторської манери концентруються в естетичному ідеалі прекрасного, кольорах та візерунках, які ніколи не сплутаєш із витворами інших майстрів. Цікаво, що Валентина розробила свою власну систему виховання юних майстрів і зараз веде курс петриківського розпису в Одесі.

Серед улюблених сюжетів Галини **Назаренко** – українське село, квітковий світ, Козак Мамай. На виставці можна було не тільки побачити, а й придбати розписні

скрині та скриньки, вази, булави, тарелі, меблі та посуд. Маює Галина традиційним котячим пензлем на папері, дереві, склі. Особливо вдаються їй настінні розписи. У її творчому доробку понад 1500 робіт, які розлетілися по всьому світу, є в музеях та приватних колекціях Франції, Італії, Німеччини, Америки, Канади, Австралії.

Цих різних за творчою манерою, самобутніх народних майстринь петриківського розпису об'єднав велика любов до рідного краю, до чарівної природи й до творчості, яка світиться божественним вогнем таланту. В цьому і є секрет отого нев'янучого квіту України.

(Див. першу і четверту стор. обкладинки).

Оксана Хорозова,
наук. співробітниця відділу "Літературно-мистецькі Пліюти"
ЦДАММ України

ФЕСТИВАЛІ ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ

Україна багата на таланти, зрощені на культурному полі різних її регіонів. Усупереч життєвим труднощам українські діти зростають, співають і танцюють, пишуть і виконують музичні твори, грають на сцені й створюють скульптури... А ще – переймаючи у своїх педагогів найкраще, мріють про великі досягнення, тягнуться до творчих висот. Щоб наблизитися до омріяного, потрібно не тільки натхненно працювати, а ще й частіше виступати, набувати виконавського і творчого досвіду, спілкуватися. Для цього й існують фестивалі. То тут, то там по всій Україні спалахують кожного року талановиті зірки й зірочки, проростають справжні таланти в різних видах мистецтва. Фестивальне життя України вирує і майорить своїм різнобарв'ям.

Сумщина. Вже вкотре навесні у м. Сумах відбувається Міжрегіональний фестиваль-конкурс юних музикантів, присвячений перебуванню П.Чайковського на Сумщині. "Пролісок" – чудова назва для дитячого конкурсу, яка уособлює дітей, які, ніби тендітні квітки, пробиваються крізь буденність і метушню, розквітають талантами – грають класику і створюють свою музику, яка гідна поваги та захоплення.

Конкурс-фестиваль започаткований у 2002 р. за ініціативи викладачів факультету мистецтв Сумського державного педагогічного університету ім. А.Макаренка (СДПУ), заслужених діячів мистецтв України Валентини і Людмили Макарових, які є його "серцем і душею". Відтоді "Пролісок" відбувався в 2003, 2005, 2007, 2009 рр. за підтримки Управління культури й туризму, Сумського об'єднання громадян "Органум", Сумської обласної філармонії, Сумського обласного об'єднання "Музична спілка України", Сумського вищого училища культури і мистецтв ім. Д.Бортнянського. В останньому конкурсі (2009 р.) взяли

участь понад 250 учнів, з м. Сум і Сумської області, з Донецька і області, Дніпропетровська, Харкова, Полтави, АР Крим, – отже, фестиваль стає дедалі популярнішим і, можливо, наступний – VI – набуде статусу Всеукраїнського.

Традиційно на конкурсі діти демонструють свою майстерність у номінаціях "композиція", "фортепіано", "камерно-інструментальний ансамбль" у двох вікових категоріях – від 6 до 12 і від 13 до 16 років.

Ще однією традицією фестивалю є проведення концерту лауреатів конкурсу в місцях перебування П.Чайковського – у селі Низи, в місті Тростянці. У 2009 р. переможці конкурсу виступали у відреставрованій садибі князя Голіцина – саме сюди в 1864 р. на запрошення свого товариша приїхав 24-річний Петро Чайковський, тут він відпочивав і працював над своїми першими симфонічними творами. А мальовничі ландшафти Низів Сумської губернії, незвичайна атмосфера родового маєтку Миколи Кондратьєва, де Чайковський з 1871 до кінця 70-х років проводив кожне літо, надихнули його на створення опери "Черевички", 3-ї симфонії, "Сентиментального вальсу" та ін. творів. Саме тут, у вітальні будинку Кондратьєва, лауреати конкурсу мали можливість грати музичні твори, спілкуватися між собою і долучатися до високого й прекрасного – світу мистецтва.

Фестиваль-конкурс "Пролісок" сприяє розкриттю молодих талантів і має ще одну благородну мету – знайти меценатів для реставрації садиби Кондратьєвих у Низах.

Полтавщина. А на Полтавщині з 2006 року щовесни розправляє свої крила і лине "Журавлиний ключ" – Всеукраїнський (відкритий) музичний фестиваль-конкурс, на який збираються композитори, аранжувальники, співаки, поети, музиканти. Відкритий, – тому що відкриває географічні кордони й запрошує всіх творчих людей з різних країн світу на свято музики.